

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-01-172S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

ЕКОНОМІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ		ECONOMIC MANAGEMENT OF THE ENTERPRISE	
Шифр за ОП	ПП 1	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: Магістерський (другий)		Level of Education: Master's (second)	
Галузь знань Управління та адміністрування	07	Fields of Knowledge: Management and administration	
Спеціальність Підприємництво та торгівля	076	Field of Study Business and Trade	
Освітня програма: Економіка підприємства		Degree Programme: Economy of Enterprise	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни *Економічне управління підприємством* для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр», які навчаються за освітньо-професійною програмою *Економіка підприємства*, за спеціальністю *076 Підприємництво та торгівля*. Рівне. НУВГП. 2024. 14 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26518/>

Розробник силабусу: *Стахів Ольга Андріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу*

Силабус схвалений на засіданні кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу
Протокол №9 від “07” лютого 2024 року

Завідувач кафедри:
Кушнір Н.Б., к.е.н., професор

Керівник освітньої програми:
Кузнецова Т.В., к.е.н., професор

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 10 від "29" лютого 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ:
Ковшун Н.Е., д. е. н., професор.

Попередня версія силабусу - 06-01-069S

© НУВГП, 2024

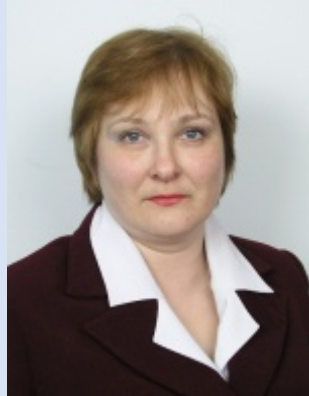
Програма навчальної дисципліни "Економічне управління підприємством"

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*

Ступінь вищої освіти	<i>магістр</i>
Освітня програма	<i>Економіка підприємства</i>
Спеціальність	<i>076 Підприємництво та торгівля</i>
Рік навчання, семестр	<i>1-й рік, 2-й семестр</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>20 годин/6 годин</i>
Практичні заняття:	<i>20 годин/8 годин</i>
Самостійна робота:	<i>80 годин/106 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна/заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*

ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА

*Стахів Ольга Андріївна, к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки
підприємства і міжнародного бізнесу.*

Вікіситет

URL: <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php>

ORCID

<https://orcid.org/0000-0002-4407-5085>

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Анотація освітньої компоненти, в т.ч. мета та цілі

Навчальна дисципліна «Економічне управління підприємством» орієнтована на засвоєння студентами теоретичних положень та вироблення практичних навичок пов'язаних з формуванням системи економічного управління підприємством, спрямованої на збалансований розподіл ресурсів для досягнення його стратегічних і тактичних цілей.

Метою дисципліни є формування у студентів знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів та інструментарію для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Завданнями дисципліни «Економічне управління підприємством», є теоретична та практична підготовка студентів з питань формування концепції економічного управління підприємством як результату використання надбань теорії фірми, стейкхолдерської теорії, концепції контролінгу, теорії соціальних організацій тощо

Використовуються такі методи викладання та технології: проблемна лекція, аналіз конкретних ситуацій (case study), обговорення, презентації, ситуаційні дослідження, навчальна дискусія та інші.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle
<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1284>

Передумови вивчення

Навчальна дисципліна інтегрує велику кількість базових понять та прийомів загальнотеоретичних і спеціальних дисциплін, поглиблює розуміння їх змісту та інструментарію. Вивченню дисципліни «Економічне управління підприємством» передують дисципліни бакалаврського (першого) рівня освіти та Економічна діагностика, Фінансове право, Облік і звітність, Управління капіталом, Стратегічне управління підприємством.

Компетентності

Загальні:

- ЗК 1.** Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 2.** Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 6.** Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

- СК 1.** Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.
- СК 2.** Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності
- СК 3.** Здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.
- СК 4.** Здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності
- СК 9.** Здатність і готовність здійснювати управління (спрямування) торговельно-посередницькими, ринковими та економічними процесами, а також процесами збору, аналізу та поширення інформації стосовно діяльності підприємства.
- СК 11.** Здатність і готовність здійснювати, в межах своєї професійної діяльності в обсязі посадових обов'язків, контроль здійснення певних економічних процесів та їх відповідності щодо місії, загальної стратегії та тактики управління підприємством.
- СК 12.** . Здатність і готовність розробляти системи заходів для забезпечення належного рівня комерційної, маркетингової, економічної та еколого-технологічної діяльності господарюючих суб'єктів та контролюючих органів.

Програмні результати навчання

- ПР02.** Визначати, аналізувати проблеми підприємницьких структур та інших галузей національної економіки, зокрема у водогосподарському комплексі, та розробляти заходи щодо їх вирішення.
- ПР03.** Вміти розробляти заходи матеріального і морального заохочення та застосовувати інші інструменти мотивування персоналу й партнерів для досягнення поставленої мети.
- ПР04.** Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.
- ПР05.** Вміти професійно, в повному обсязі й з творчою самореалізацією, виконувати поставлені завдання у сфері підприємництва та торгівлі.
- ПР06.** Вміти розробляти та впроваджувати заходи для забезпечення якості виконуваних робіт і визначати їх ефективність.
- ПР07.** Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва та торгівлі
- ПР08.** Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних структурах і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.
- ПР09.** Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької, торговельної діяльності.
- ПР10.** Вміти вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких, торговельних та/або біржових структур за умов невизначеності та ризиків.
- ПР13.** Уміння створювати сучасні програмні засоби діагностування та ефективного управління підприємством.
- ПР20.** Уміння оцінювати та обґрунтовувати застосування новітніх технологій в сфері управління підприємством.
- ПР22.** Володіння навичками оптимізації бізнес-процесів на підприємстві.

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Формування компетентностей з дисципліни «Економічне управління підприємством» сприяє набуттю таких соціальних навичок, як здатність до комунікації, публічних виступів, системного й структурного мислення, відповідальності, оцінки ризиків та командної роботи, до комплексного вирішення проблеми, економічної компетентності тощо.

Структура навчальної дисципліни

Зазначено нижче в таблиці

Форми та методи навчання

Використовуються такі методи викладання та технології: проблемна лекція, аналіз конкретних ситуацій (case study), обговорення, презентації, ситуаційні дослідження, навчальна дискусія та інші.

Порядок та критерії оцінювання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів є такі:

□ виконання всіх видів навчальної роботи, передбачених силабусом навчальної дисципліни;

□ глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в рекомендованих літературних джерелах;

□ характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

□ вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;

□ вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

За вчасне та якісне виконання завдань для самостійної роботи та опанування курсу, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 60 балів поточне оцінювання;

- 20 балів – модуль 1;

- 20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Детальний розподіл балів за курсом розміщено у навчальній платформі Moodle

• Здобувачі можуть отримати **додаткові** бали за: виступ з доповіддю на студентській науковій конференції; участь у науковому конкурсі; публікацію тез доповіді; публікацію наукової статті.

Модульний контроль проходить у формі тестування.

Нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань здобувачів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>

Поєднання навчання та досліджень

Здобувачі мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики навчальної дисципліни, участі в науково-практичних конференціях економічного спрямування. Додаткові бали здобувачам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, що опубліковані у наукових працях ([HTTP://WIKI.NUWM.EDU.UA/](http://WIKI.NUWM.EDU.UA/))

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
3. Державна податкова служба України. URL: <http://www.sta.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Світового банку URL: data.worldbank.org
5. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/>
6. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право здобувача на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Перездача модульних контролів здійснюється згідно <http://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty>.

Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Здобувачі можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, здобувач позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, здобувачу знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Студент має право оформити індивідуальний графік навчання згідно відповідного положення [HTTP://EP3.NUWM.EDU.UA/6226/](http://EP3.NUWM.EDU.UA/6226/).

При об'єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE [HTTPS://EXAM.NUWM.EDU.UA](https://EXAM.NUWM.EDU.UA). Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даної навчальної дисципліни оновлюється щорічно, враховуючи нові наукові досягнення в сфері економіки та діяльності суб'єктів господарювання.

Здобувачі також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно проведення лекційних та практичних занять. За таку ініціативу здобувачі можуть отримати додаткові бали.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу можуть бути долучені фахівці, які мають практичний досвід діяльності на підприємствах та організаціях у сфері економічного управління.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

Електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

Електронний каталог:

<http://nuwm.edu.ua/MySql/>

Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції 20 год/6 год	Практичні заняття 20 год/8 год	Самостійна робота 80 год/ 104 год
Тема 1. Концептуальні засади та загальна характеристика економічного управління підприємством		
Результати навчання ПР02, ПР09, ПР13	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/0,5	Література: 1, 3, 4, 10, 13, 14, 15, 19

Опис теми	<p>Обґрунтування актуальності та підстави виникнення наукового напрямку «Економічне управління підприємством». Виникнення економічного управління підприємством як самостійного наукового напрямку. Основні відмінності економічного управління від звичайної економічної роботи на підприємстві. Загальна характеристика системи економічного управління підприємством. Функції економічного управління підприємством. Мета економічного управління.</p> <p>Прояв зворотного зв'язку в системі планування діяльністю підприємства. Економічні показники: фінансові та не фінансові.</p> <p>Подібність та відмінність економічних і фінансових показників підприємства. Основний зміст функції регулювання.</p> <p>Роль функції обліку у здійсненні контролю над діяльністю підприємства. Функція мотивації та її вплив на досягнення цілей діяльності підприємства. Результати економічної діяльності підприємства: ЕВІТДА, EVA, MVA, CVA.</p>
-----------	---

Тема 2. Технологія розв'язання завдань економічного управління підприємством

Результати навчання ПР06, ПР10, ПР20, ПР21	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/1	Література: 3, 4, 10, 17
Опис теми	<p>Технологія встановлення економічних цілей діяльності підприємства. Основні риси технології економічної роботи в межах системи економічного управління підприємством. Виділення «встановлення цілей» як окремої функції економічного управління підприємством. Мета та особливості побудови «дерева цілей» діяльності підприємства. Конфлікти цілей по вертикалі та по горизонталі. Планування в умовах нестійкого й невизначеного середовища. Технологічні особливості планування та ціноутворення в системі економічного управління підприємством. Визначення нижнього розміру ціни продукції підприємства. Стратегії визначення ціни продукції, що вільно обертається на ринку збуту.</p> <p>Використання цінової еластичності продукції при встановленні ціни на неї. Практичне запровадження «теорії ігор» при плануванні у невизначених умовах. Використання <i>MAXIMIN</i>, <i>MINIMAX</i>, <i>MAXIMAX</i> як критерій прийняття рішень. Технологічні особливості контролю й регулювання в системі економічного управління підприємством. Різноманітність тлумачення «контролю» як функції управління. Застосування нечітко-інтервального підходу до планування показників. Відмінність «контролю» і «контролінгу» як функції економічного управління підприємством. Порядок прийняття й оформлення регуляторних рішень при економічному управлінні підприємством.</p>	

Тема 3. Система економічного управління підприємством

Результати навчання ПР02, ПР03, ПР10, ПР13	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/0,5	Література: 3, 4, 10, 14, 17, 19
--	---	-------------------------------------

<p>Опис теми</p>	<p>Економічне управління підприємством як система і процес. Відмінності економічного управління від традиційного ведення економічної роботи на підприємстві. Відмінні риси представлення економічного управління підприємством як системи і як процесу. Три методологічні підходи, які найчастіше застосовуються при вирішенні питань економічного управління підприємством</p> <p>Організаційна структура економічного управління підприємством. Основні завдання зі створення системи економічного управління підприємством, які покладено на функцію організації.</p> <p>Мета здійснення в системі економічного управління різноманітних форм централізації та децентралізації виконання функцій.</p> <p>Основний принцип управління, що обмежує права вищих керівних органів (осіб) щодо підлеглих.</p> <p>Принципова відмінність функціонального підпорядкування підлеглому керівникові від лінійного (прямого).</p> <p>Організація контролінгу на підприємстві. Роль контролінгу в системі економічного управління підприємством.</p> <p>Організація обліку в системі управління підприємством. Основні складові загальної облікової системи підприємства. Відповідність бухгалтерського обліку потребам економічного управління підприємством.</p> <p>Організація мотивування й регулювання в системі економічного управління підприємством.</p> <p>Функція регулювання, як сполучна ланка між елементами всередині системи економічного управління підприємством.</p> <p>Основні об'єкти регулювання, які характерні для економічного управління підприємством в умовах мінливого й непередбачуваного середовища</p> <p>Підвищення заохочення працівників центрів відповідальності в економічному управлінні підприємством на відміну від відповідальності звичайних цехів та інших підрозділів.</p> <p>Відмінність явищ самоорганізації і адаптації стосовно діяльності підприємства в змінюваному середовищі. Предмет сучасної теорії прийняття рішень</p>
------------------	--

Тема 4. Економічний порядок підприємства та інструменти його наведення

<p>Результати навчання ПР02, ПР08, ПР09</p>	<p>Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/1</p>	<p>Література: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 17, 28</p>
---	--	---

Опис теми	<p>Економічний порядок підприємства та загальнодержавні інструменти його наведення.</p> <p>Найважливіші законодавчі акти України, що ззовні формують економічний порядок на підприємстві.</p> <p>Приклади інструментів наведення (підтримки) економічного порядку усередині підприємства.</p> <p>Економічні показники, норми і нормативи та інструменти їх підтримки. Неоднозначність понять «норми» і «нормативу» як інструментів підтримки економічного порядку на підприємстві.</p> <p>Система збалансованих показників. Сфери пильної управлінської уваги на підприємстві та склад системи збалансованих показників. Стратегія і місія організації як основа системи збалансованих показників. Способи утримання успішності одночасно всіх вимірах: фінансовому, операційному, роботі з клієнтами і навчанні персоналу. Засоби уникнення розпорошеності управлінських зусиль.</p> <p>Підтримка безбиткової діяльності та економічної стійкості підприємства. Система «витрати – випуск – прибуток». Взаємозв'язок між зміною витрат, рівнем операційної активності та прибутком як основа обґрунтування короткострокових рішень підприємства з урахуванням наявних трудових, матеріальних і фінансових ресурсів. Можливості СVP-аналізу у визначенні оптимального обсягу виробництва, що забезпечує цільовий прибуток. Економічні категорії, що входять до складу маржинального доходу. Управління прибутком і факторами його формування.. Відмінність між визначенням прибутку як економічної категорії та як показника фінансової звітності підприємства. Показники економічної стійкості, адаптації, безпеки. Операційна залежність і операційний леверідж</p>
-----------	---

Тема 5. Система бюджетного управління підприємством

Результати навчання ПРО2, ПРО4, ПР13, ПР22	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/1	Література: 3, 4, 5, 6, 20, 25, 28
Опис теми	<p>Загальна характеристика системи бюджетування підприємства.</p> <p>Відмінність підходу до визначення бюджетування в іноземній та вітчизняній практиці. Сутність бюджетування як методу управління. Системна характеристика бюджетування як управлінської технології і зв'язок цього методу управління зі стратегією підприємства. Поняття бюджетного процесу і бюджетного циклу: їх взаємозв'язок та чинники, що їх визначають. Тривалість бюджетного циклу.</p> <p>Етапи бюджетного процесу: встановлення індикаторів розвитку підприємства, формування планових бюджетів на основі визначених індикаторів розвитку, здійснення контролю за використанням ресурсів підприємства за цільовими показниками на основі звітів про виконання бюджетів.</p> <p>Доцільність в економічній діяльності підприємства бюджетування та планування. Можливості виконавців бюджетів при бюджетуванні порівняно зі звичайним плануванням.</p> <p>Особливості розробки й застосування бюджетів.</p> <p>Види бюджетів: операційні, фінансові, доходів і витрат.</p> <p>Статус підрозділів підприємства: центри обліку, витрат, доходів тощо</p> <p>Положення про фінансову структуру підприємства. Відмінність фінансової структури підприємства від його організаційної структури.</p> <p>Роль функції мотивації для підрозділів – виконавців бюджетів</p>	

Тема 6. Організація системи бюджетування на підприємстві

Результати навчання ПР02, ПР04, ПР05, ПР20, ПР22	Кількість годин: лекції – 2/1,0; практ. – 2/1,0	Література: 3, 4, 5, 6, 20, 25, 28
Опис теми	<p>Створення організаційних умов господарської самостійності підрозділів підприємства. Формування внутрішнього підприємницького середовища усередині підприємства, як необхідна передумова бюджетування. Статус господарської автономії підрозділів підприємства. Підрозділ підприємства як структурна одиниця бізнесу (СБО). Статус афілійованого підприємства. Статус орендного підприємства. Рівень господарської автономії: центру прибутку, центру доходів.</p> <p>Упорядкування фінансової структури підприємства.</p> <p>Організація системи витрат як основи бюджетування центрів фінансової відповідальності. Бюджетний регламент. Характеристика базових документів, які регламентують функціонування системи бюджетування на підприємстві за структурними компонентами. Положення про бюджетування на підприємстві. Регламент корегування поточних планів. Регламент проведення фінансово-економічного аналізу діяльності підприємства.</p> <p>Розробка операційних бюджетів підрозділів підприємства. Особливості операційних бюджетів. Операційні бюджети основних і допоміжних підрозділів.</p> <p>Розробка бюджету доходів і витрат підприємства. Збалансованість бюджету витрат підприємства. Калькуляційні статті визначення витрат підприємства. «Внутрішній оборот» витрат на підприємстві. Методи розподілу непрямих витрат. Вплив тривалості виробничого циклу на обсяг незавершеної продукції. Переваги та недоліки «котлового» методу обліку собівартості продукції. «Зведені» бюджети на підприємстві. Аналіз та оцінка виконання операційних бюджетів і бюджету доходів і витрат. Методи порівняльного аналізу.</p>	

Тема 7. Інформаційне забезпечення бюджетного управління

Результати навчання ПР05, ПР13, ПР22	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/0	Література: 3, 4, 11, 21, 23, 24
Опис теми	<p>Інформаційні вимоги до облікової політики підприємства при бюджетуванні. Інформація в системі бюджетування підприємства. Потрійність національної системи обліку на підприємствах.</p> <p>Формування інформаційної бази бюджетного управління. Зіставність інформації, що використовується при бюджетуванні на підприємстві</p> <p>Вимоги до організації інформаційних потоків у системі бюджетування на підприємстві. Інформаційний потік і інформаційний канал в системі бюджетування підприємства. Скорочення тривалості контрольного періоду в системі контролінгу при бюджетуванні на підприємстві. Основні адресати інформаційного забезпечення бюджетного процесу.</p> <p>Особливості бюджетного управління за умов автоматизації системи бюджетування. Вимоги до програмного забезпечення.</p> <p>Проблеми автоматизації бюджетування</p>	

Тема 8. Фінансова діагностика підприємства

Результати навчання ПР02, ПР07, ПР10, ПР13	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/1	Література: 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 27, 29
--	---	---

Опис теми	<p>Фінансова діагностика як комплексна функція фінансового менеджменту при економічному управлінні підприємством. Мета фінансової діагностики підприємства. Відмінності між фінансовим і економічним аналізом підприємства. База проведення фінансової діагностики підприємства. Аналіз фінансових звітів підприємства. Методи аналізу звітності. Склад довгострокових активів. Горизонтальний аналіз звітних показників підприємства. Вертикальний аналіз звітних показників підприємства. Показники доходів. Показники витрат підприємства. Показники прибутку.</p> <p>Система коефіцієнтів діагностики фінансового стану підприємства. Коефіцієнтний аналіз фінансового стану підприємства. Основні переваги та недоліки коефіцієнтного аналізу фінансового стану підприємства. Рейтингова оцінка фінансового стану підприємства.</p>
-----------	--

Тема 9. Управління грошовими потоками та оборотним капіталом підприємства

Результати навчання ПРО2, ПРО7, ПР10	Кількість годин: лекції – 2/1; практ. – 2/1	Література: 3, 4, 5, 7, 8, 16, 18, 22, 30
Опис теми	<p>Поняття грошових потоків підприємства і проблематика управління ними</p> <p>Основи управління грошовими потоками підприємства. Сприяння посиленню вхідного грошового потоку підприємства. Критерії вирішення задачі оптимізації грошових потоків підприємства.</p> <p>Поняття оборотного капіталу та управління ним. Основні етапи управління оборотним капіталом підприємства</p> <p>Управління фінансуванням оборотних коштів підприємства. Моделі фінансування оборотних активів. Сутність завдання з балансування фінансування оборотних активів підприємства.</p>	

Тема 10. Управління інвестиційним портфелем підприємства

Результати Навчання Пр13, ПР20, ПР22	Кількість годин: лекції – 2/0,5; практ. – 2/1	Література: 3, 4, 5, 8, 26, 30
Опис теми	<p>Інвестиційний портфель підприємства: сутність та принципи управління. Задачі та сфери здійснення інвестиційної діяльності на підприємстві. Задачі управління інвестиційним портфелем для підприємства та для фінансового інвестора. Принципи формування інвестиційного портфелю підприємства. Джерела, що застосовують для фінансування інвестиційної діяльності. «Просторова» та часова оптимізація при складанні інвестиційного портфелю підприємства</p> <p>Основи оцінки ефективності проектів та інвестиційного портфелю підприємства. Показники ефективності інвестиційних проектів: абсолютні та відносні.</p> <p>Підвищення інвестиційної привабливості підприємства. Вимоги до підприємства – об'єкта інвестування з боку банку і небанківського фінансового інвестора. Привабливість українських підприємств для зарубіжних інвесторів.</p>	

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Величко В. В. Конспект лекцій з дисципліни «Економічне управління підприємством» (для студентів усіх форм навчання спеціальності 051 – Економіка). Харків.

нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 41 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/158566932.pdf>

2. Економічне управління підприємством: конспект лекцій для студентів денної та заочної форм навчання за спеціальністю 051 «Економіка» / уклад. Л. С. Ларка. Харків : НТУ «ХП», 2017. 84 с. URL: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/35264/1/prohramy_2017_Ekonomichne_upravlinnia_pidpriemstvom.pdf

3. Економічне управління підприємством: навч. посіб./ [Н. М. Євдокимова, Л. П. Батенко, В. А. Верба та ін.]; за заг. ред. Н. М. Євдокимової. Київ: КНЕУ, 2011. 328 с. URL: https://kneu.edu.ua/get_file.pdf

4. Колосов А. М. Економічне управління підприємство : навч. посіб. / А. М. Колосов, О. В. Коваленко, С. К. Кучеренко, В. Г. Бикова; за заг. ред. А. М. Колосова. Старобільськ: Вид-во ДЗ «Луган. Нац. Ун-т імені Тараса Шевченка», 2015. 352 с. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/2493>

Додаткова література

5. Аранчій В.І., Томлін О.О., Дорогань-Писаренко Л.О. Фінансовий менеджмент: навч. посібник. РВВ ПДАУ. 2021. 300 с. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/10970/1/82.pdf>

6. Атамас П. Й. Управлінський облік: навч. посіб. Київ:ЦНЛ, 2006. 440 с.

7. Близнюк Оксана, Сіфурова Альона. Управління оборотним капіталом підприємств торгівлі з позиції функціонально-відтворювального та структурно-класифікаційного підходів. *Економічний аналіз*. 2019. Том 29. № 1 URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/download/1650/6565656751>

8. Васківська К. В., Сич О. А. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Львів: «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2017. 236 с. URL: <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/10/30.pdf>

9. Гадзевич О. І. Основи економічного аналізу і діагностики фінансово-господарської діяльності підприємств: навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 180 с.

10. Калюжна Н.Г. Система управління підприємством як предмет дослідження теорії організації. *Вісник економічної науки України*. 2011. № 2(20). С. 51-54. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/handle/123456789/45700>.

11. Клименко О.В. Інформаційні системи і технології в обліку: навч. посіб.-Київ: ЦУЛ, 2008. 320 с.

12. Костенко Т. Д., Підгора Є. О., Рижиков В. С., Панков В. А. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства: навч. посіб. Київ: ЦНЛ, 2005. 400 с.

13. Ладунка І.С., Рибалка Т.М. Особливості економічного управління підприємством. *Економіка та суспільство*. 2017. Вип. 13. С. 562-565. URL: <http://economyandsociety.in.ua/journal-13/20-stati-13/1502-ladunka-i-s-ribalka-t-m>.

14. Лігоненко Л.О. Концептуальні засади економічного управління підприємством. *ВІСНИК КНТЕУ*. 2013. № 3. С. 5-17.

15. Лігоненко Л.О., Харчук Т.В. Економічне управління: еволюція поглядів та авторська концепція. *Бюлетень міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2013. № 1(6). С. 188–197.

16. Майборода О.Є., Майборода О.В. Реплюк О.В. Напрями управління грошовими потоками підприємства. *Економіка та суспільство*. 2017. Випуск # 10. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/53.pdf

17. Мельничук Л.С. Економічне управління підприємством в сучасних умовах господарювання. URL: <http://economy.chdu.edu.ua/article/view/107995/102917>

18. Морозюк Д. І. Сучасні методи управління оборотним капіталом підприємств та оцінка їх ефективності. *Інвестиції: практика та досвід* № 1/2015 URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2018/10.pdf

19. Павлов В. І., Пилипенко І. І., Павліха Н. В., Скороход І.С., Кравчук О.Я. Економіко-корпоративні основи підприємств: навч. посіб./за заг. ред. І. І. Пилипенко. Київ: ІВЦ Держжостату України, 2005. 378 с.

20. Панков В.А., Єлецьких С.Я., Михайличенко Н.М. Контролінг і бюджетування фінансово-господарської діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: 2007, 2007. 112 с

21. Радько, А. О., Ковшун Н. Е., Мельник І. В. Використання інформаційно-цифрових технологій для задоволення потреб менеджменту. *Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки»*. 2021. №(3(95)). с. 120-130. URL: <http://ep3.nuwm.edu.ua/22906/>

22. Сергеева О. Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. Випуск 12, частина 2. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/12_2_2017ua/24.pdf
23. Сиротинська А. П., Лазаришина І. Д. Інформаційні системи підприємств малого бізнесу: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2008. 264 с
24. Стахів О.А. Цифровізація в економічному управлінні суб'єктом підприємництва.
25. Стахів О.А., Адамчук Т.Л. Економічне управління суб'єктами туристичного підприємництва. Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економічні науки». 2021. № 2 (94). С.212-222. URL: <http://visnyk.nuwm.edu.ua/index.php/econ/article/view/ve2202119>
26. Тарасюк Г.М. Управління проектами: Навч. посібник. - 3-є вид.-Київ: Каравела, 2009. 320с.
27. Трусова Н.В. Фінансовий аналіз підприємства: теорія та практика: Навч. посібник. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2012. 392 с.
28. Турило А.М., Кравчук Ю.Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства: навч. посіб.-Київ:ЦНЛ,2006. 120 с.
29. Філіна Г. І. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб.-2-ге вид., переробл. та доповн. Київ:ЦУЛ,2009. 320 с
30. Яструбецька Л.С. Грошові потоки в оцінці інвестиційного проекту. *Фінанси України*. 2015. № 5. С. 101–109.

Лектор, к.е.н., доцент

О.А.Стахів

Автор
Доцент кафедри економіки підприємства
і міжнародного бізнесу

Ольга СТАХІВ

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №581
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B0400000807E2D0054327D00